

راهنمای واحد درسی سیستم های اطلاع رسانی پزشکی در نیمسال اول سال تحصیلی

۱۴۰۳-۱۴۰۴

مدرس / مدرسین: دکتر محمد هیوا عبد خدا

پیش نیاز یا واحد همزمان:

تعداد واحد: ۱ نوع واحد: ۵/۰ واحد نظری و ۵/۰ واحد عملی مقطع: دکتری

تعداد جلسات: ۱۲ جلسه

تاریخ شروع و پایان جلسات: از شروع ترم تا پایان جلسه دوازدهم

زمان برگزاری جلسات در هفته: روزهای دوشنبه ساعت ۸ الی ۱۰

مکان برگزاری جلسات حضوری: دانشکده مدیریت و اطلاع رسانی پزشکی، طبقه اول، آزمایشگاه

هدف کلی و معرفی واحد درسی:

حجم اطلاعات و دانش علمی روز به روز در حال تزايد است. در يك دهه اخير ميزان اطلاعات و دانش علمی تولید شده در مقالات مجلات، همايشها، كنفرانسها و سمینارها رشد شتابانی داشته است. بسياري از افراد در بازيابي اطلاعات مرتبط با حوزه تخصصي خود با مشكل مواجه مى شوند و تواناني بازيابي اطلاعات مرتبط و مفيد را ندارند. يافتن اطلاعات مرتبط و مفيد از پايگاههای اطلاعاتي نيازمند دانش و مهارت خاصی است که لازم است پژوهشگران در اين زمينه آموزش های لازم را دريافت کنند و با نحوه جستجو و بازيابي اطلاعات در محيطهای الكترونيکي آشنایي كامل داشته باشند.

بررسی‌ها بر روی رفتار اطلاع‌یابی پژوهشگران نشان داده‌اند، در صورتی که جستجوگر دانش و مهارت لازم برای طراحی سوال پژوهش، انتخاب پایگاه اطلاعاتی مناسب برای جستجوی اطلاعات، و انتخاب مقالات مرتبط با موضوع مورد نیاز خود را نداشته باشد؛ در جستجوی و بازیابی اطلاعات مرتبط با شکست مواجه خواهد شد.

درس سیستم‌های اطلاع‌رسانی پزشکی به ارزش یک واحد (۰/۵ نظری، ۰/۵ عملی) با هدف آشنایی فراگیر با انواع منابع الکترونیکی اطلاع‌رسانی پزشکی، کسب مهارت ارزیابی محتوای وبسایتها، کسب مهارت جستجو و بازیابی اطلاعات مجله‌های الکترونیکی، و آشنایی با انواع روش‌ها و استراتژی‌های جستجو در حوزه پزشکی، برای اغلب دانشجویان گروه‌های آموزشی مختلف در سطح تحصیلات تکمیلی ارائه می‌شود.

اهداف آموزشی واحد درسی

انتظار می رود فراغیران بعد از گذراندن این دوره بتوانند :

۱. با مفهوم سیستم های اطلاع رسانی پزشکی آشنا شده و قادر به تبیین اهمیت و جایگاه آن در حوزه پزشکی باشد.
۲. با مفاهیم اینترنت، وب، مرورگرهای اینترنتی، مکان یاب منحصر بفرد (URL)، راهنمایی موضوعی، موتورهای جستجو، ابرمودتورهای جستجو، و گذرگاه های اینترنتی آشنا شده و قادر به بکارگیری ابزارهای جستجو در اینترنت باشد.
۳. با منابع اطلاعاتی حوزه پزشکی شامل منابع ردیف اول، ردیف دوم و ردیف سوم اطلاعاتی و ویژگی های هر کدام آشنا شده و قادر به دسترسی و استفاده از این منابع باشد.
۴. با مجلات الکترونیکی، کتب الکترونیکی، و پایگاه های اطلاعاتی علمی حوزه پزشکی آشنا شده و قادر به استفاده موثر از آنها باشد.
۵. با نحوه نگارش راهبرد جستجوی اثر بخش در منابع اطلاعاتی آشنا شده و قادر به نگارش راهبرد جستجوی ده مرحله ای جستجو نظام مند باشد.
۶. با انواع راهبردهای جستجو از جمله استفاده از عملگرهای بولین، جستجوی ترکیبی، جستجوی کلیدواژه ای، و سایر راهبردهای جستجوی اثربخش آشنا شده و قادر به استفاده از راهبردهای جستجو، در جستجوی منابع اطلاعاتی باشد.
۷. با نحوه ارزیابی کیفیت اطلاعات بر اساس مدل ارزیابی اطلاعات آشنا شده و قادر به ارزیابی کیفیت علمی یک مقاله، کتاب یا منبع علمی باشد.
۸. با راهبرد جستجوی اثر بخش در مطالعات مرور نظام مند (PICOT)، نحوه فرموله کردن سوال جستجو بر مبنای اطلاعات مبتنی بر شواهد آشنا شده و قادر به نگارش سوال جستجو نظام مند بر مبنای PICOT باشد.
۹. با نحوه جستجو و بازیابی اطلاعات از پایگاه اطلاعاتی Pub Med آشنا شده و قادر به جستجو و بازیابی اطلاعات در آن باشد.

۱۰. با پایگاه های اطلاعاتی استنادی مانند Google Scholar و SCOPUS آشنا باشد و راهبردهای جستجوی اثربخش در این پایگاه ها را فرآیند.
۱۱. با پایگاه های اطلاعاتی ProQuest و Science Direct و سایر پایگاه های اطلاعاتی حوزه تخصصی و رشته خود آشنا شده و قادر به جستجو و بازیابی مقالات و کتب علمی در آنها باشد.
۱۲. با سامانه نوپا و سامانه منبع یاب وزارت بهداشت درمان و آموزشی پزشکی آشنا شده و قادر به استفاده و بکارگیری موثر از آنها باشد.

شیوه ارائه آموزش

سخنرانی همراه با ارایه اسلاید توسط ویدئو پروژکتور

کار عملی

بحث و بررسی کار عملی

پرسش و پاسخ

شیوه ارزیابی دانشجو

تحویل ارزیابی در طول ترم و آزمون پایان ترم لازم است با ذکر نوع آزمون و همینطور ذکر بارم نمره به تفکیک هر یک از بخش های ارزیابی اعم از نمره حضور غایب ، انجام تکلیف، مشارکت در بحثهای کلاسی، انجام کار گروهی و کوئیزها و ... لازم در این بخش بطور دقیق و شفاف مشخص شود.

ارزیابی در طول ترم شامل حضور موثر در کلاس، مشارکت در مباحث علمی انجام شده، انجام تکالیف هر جلسه و تکالیف دوره ای، ارایه پروژه عملی تدوین راهبرد جستجو در یک حوزه موضوعی بنا به انتخاب خود دانشجو به ارزش ۱۰ نمره ، و آزمون پایان ترم کتبی به ارزش ۱۰ نمره خواهد بود.

حداقل نمره قبولی برای این درس : براساس کوریکولوم (۱۴ از ۲۰)

تعداد ساعت مجاز غیبت برای این واحد درسی : طبق آئین نامه های آموزشی مصوب (حداکثر ۲ جلسه)

منابع آموزشی

منابعی که قرار است سوالات آزمون از آنها طرح شوند باید لیست شوند. اگر قرار است برخی منابع برای مطالعه بیشتر دانشجویان به آنها معرفی شوند، لیست آنها باید بطور جداگانه در ادامه لیست شود.

۱. عبدالخدا، محمدهیوا (۱۳۹۸). سیستم های اطلاع رسانی پزشکی. تبریز، انتشارات چاپار، ویرایش دوم.

منابع آموزشی برای مطالعه بیشتر

از این منابع نمی توان سوال آزمون طرح کرد. این منابع صرفا به منظور تعمیق یادگیری دانشجویان به آنها معرفی می شوند.

- رشیدی، بهمن؛ زرین آبادی، زرین؛ طالبی، اکرم (۱۳۹۱). راهنمای استفاده از پایگاه های اطلاعاتی با تاکید بر پایگاه های پزشکی. ویراستاد حسن اشرفی ریزی. اصفهان: دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی اصفهان.

- موسی یمین فیروز، زهرا دهقان، حامد حسین زاده، زهرا رستمی (۱۳۹۱). مهارت‌های اطلاع یابی در اینترنت. بابل: دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمان بابل.

فرصت های یادگیری

معرفی فرصت‌های احتمالی و فراهم شده توسط اعضای هیئت علمی گروه / دانشگاه/ سایر دانشگاهها در طول ترم برای یادگیری بیشتر شامل لیست کارگاهها، ویژگی‌ها، کنفرانس‌ها، ژورنال کلاب‌ها و .... به فراغیران

شرکت فعال در کارگاه، و ویژگی‌ها مرتبه با سیستم های اطلاع رسانی پزشکی

شرکت در کنفرانس های علمی مرتبه با سیستم های اطلاع رسانی پزشکی

اطلاعات تماس

مدرس / مدرسین دوره (تلفن ، ایمیل و ....):

دکتر محمدیو ابدخدا

ایمیل: Hiwaabdekhoda@gmail.com

تلفن: ۰۴۱-۳۱۷۷۵۹۶۷

کارشناس آموزشی (تلفن ، ایمیل و ....):